

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 94
§ 29

24.05.2021
14.06.2021

Talouden sopeuttamisohjelma vuosille 2021 - 2024

Khall 24.05.2021 § 94

Valtuuston hyväksyessä vuoden 2021 talousarvion ja talousuunnitelman vuosille 2022- 2023 todettiin, että talouden tasapainotilan saavuttamisessa on haasteita. Tämän takia on mainittu, että vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksymisen ja vuoden 2021 ensimmäisen osavuosikatsauksen jälkeen aloitetaan valmistelut talouden sopeuttamisohjelman liikkeelle laittamisesta. Tavoitteena on, että kunnallisvaalien jälkeen elokuussa aloittava uusi valtuusto hyväksyy sopeuttamisohjelman toimenpiteistä arvion mukaan loppuvuoden 2021 aikana.

Lisäksi talousarvion 2020 hyväksymisen yhteydessä keskustan valtuustoryhmä jätti toimenpidealoitteen talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman 2022-2023 kohtaan sivistyspalvelut/ esi- ja perusopetus. Kunnanhallitus päätti 25.1.2021 § 18 lähettää toimenpidealoitteen sivistyslautakunnan käsiteltäväksi. Sivistyslautakunta on huomionnut keväällä alustavasti toimenpidealoitteen tulevan lukuvuoden suunnittelussa.

Kunnan tuloista suurin osa kertyy valtionosuuksista. Valtionosuuksien määrää on vaihdellut vuosina 2015 - 2020 huomattavasti n. 8,5 - 10,1 milj. euron välillä. Valtionosuuteen vaikuttaa mm. asukasluvun määrä, ikärakenne, sairastavuuskerroin, työttömyys, vieraskielisyys, oppilasmäärät, syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus, erilaiset indeksitarkistukset, verotulojen tasaus ym. Lisäksi päätöksiä tarkistetaan vuosittain, joten valtionosuudet vahvistetaan vain seuraavaksi vuodeksi kerrallaan.

Soteuudistuksen toteutuessa valtionosuuksia arvioidaan vähennettävän Alavieskan osalta n. 5,7 milj. euroa, jolloin valtionosuuksia kunta saisi vuonna 2023 vain n. 3,1 milj. euroa. Laskelma on kuitenkin hyvin alustava.

Toiseksi suurin tulo muodostuu verotuloista. Soteuudistuksen myötä nykyisestä kunnalliveroposentista arvioidaan vähennettävän n. 13,26 % eli kuntaan jäisi kunnallisverotuloa jäljellä 8,74 %. Lisäksi yhteisöveron jako-osuutta arvioidaan leikattavan kolmanneksella. Kiinteistöveroon ei toistaiseksi kohdistu leikkauksia, joten kiinteistöveron merkitys jatkossa tulee korostumaan.

Kolmas kunnan tulonlähde muodostuu kunnan toimintatuloista 2,3 milj. euroa, joita ovat mm. vuokratulot asunnoista ja toimitiloista. Lisäksi

kertyy tuloja vesi- ja viemärimaksuista sekä mm. päivähoitomaksuista. Näihin kunta voi vaikuttaa jossain määrin.

Kunnan toimintamenot ovat vuoden 2021 talousarvion mukaan 19,4 milj. euroa. Palvelualoittain menot ovat sosiaali- ja terveystaloudet 10,95 milj. euroa, sivistyspalvelut 4,6 milj. euroa, tekniset palvelut 2,8 milj. euroa, hallintopalvelut 0,9 milj. euroa sekä elinkeino- ja maaseutupalvelut 0,17 milj. euroa. Teknisiin palveluihin sisältyy vesilaitoksen tulot- ja menot. Lisäksi rahoitustuotot ja kulut vaikuttavat kunnan talouden tasapainoon.

Kunnan talouden tasapaino ei tällä hetkellä ole kestävällä pohjalla. Moneen osa-alueeseen sisältyy erityisesti kustannusten menopaineita, joista merkittävin erä koostuu henkilöstömenoista ja toisaalta palvelujen ostoista. Soteuudistuksen toteutessa vuoden 2023 alusta sisältyy kunnan talouden tasapainon saavuttamiseen erityisiä haasteita.

Sopeuttamisohjelman tavoitteena on löytää mahdollisia säästökohteita menokohteista ja myös etsiä mahdollisuuksia saada lisää toimintatuloja. Erityisesti pyrkimyksenä on prosessien kehittäminen ja toimintojen tehostaminen. Toimintojen tehostaminen ei tarkoita välttämättä palveluiden vähentämistä tai heikentämistä.

Kulut ja tuotot voivat olla kertaluonteisia tai jatkuvia sekä muuttuvia tai kiinteitä. Vuosittaiset lisäsäästöt ja -tuotot tulisi olla vähintään 150.000 - 400.000 euroa vuosina 2022 -2024. Vuoden 2021 aikana säästöjen löytäminen voidaan kuitenkin jo aloittaa. Erityisesti tulee painottaa säästöjen saavuttamista vuodesta 2023 eteenpäin.

Kunnanjohtaja:

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle sopeuttamisohjelman käynnistämisestä vuosille 2021- 2024

että sopeuttamisohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2021 loppuun mennessä,

ja että sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan alentaa kunnan nettokustannuksia vuositasolla 150.000 - 400.000 euroa vuodesta 2022 alkaen.

Kunnanjohtajan
muutettu esitys:

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle sopeuttamisohjelman käynnistämisestä vuosille 2021- 2024

että sopeuttamisohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2021 loppuun mennessä,

ja että sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan alentaa kunnan nettokustannuksia vuositasolla vähintään 150.000 euroa vuodesta 2022 alkaen.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi kunnanjohtajan muutetun esityksen.
Janne Havisto jätti eriävän mielipiteen pöytäkirjaan liitettäväksi.

Kvalt 14.06.2021 § 29 Kunnanvaltuusto päättää kunnan talouden sopeuttamisohjelman käynnistämisestä vuosille 2021-2024

sopeuttamisohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2021 loppuun mennessä,

sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan kunnan nettokustannusten alentaminen vuositasolla vähintään 150.000 euron edestä vuodesta 2022 alkaen.

Päätös: Kunnanvaltuusto päätti käynnistää kunnan talouden sopeuttamisohjelman vuosille 2021-2024.

Sopeuttamisohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2021 loppuun mennessä,

sopeuttamisohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan kunnan nettokustannusten alentaminen vuositasolla vähintään 150 000 euron edestä vuodesta 2022 alkaen.